СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 1. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 2. січня, 1925. — VOL. XXXIII. No. 1. Jersey City, N. J., Friday, January 2, 1925. THREE CENTS

Америка збирається остерігати Францію.

ВАШИНГТОН, 30. грудня.— Сенатори й конгресмени, обурені на французьку політику в справі сплати военних довгів, стараються наперти на уряд, щоби він видав заяву, що на будуче не буде давати ніяких позичок тим краям, котрі не сплачують военних зобовязань.

Президент Кулидж не дуже поривається сею агітацією. Він стоїть за повільним поступованнем, і радить наперед ждати, що скаже Франція.

Уряд ще не дістав від Франції ноти, яку французький уряд мав вислати на успокоєнне публичної опінії в Америці.

АМЕРИКАНСЬКІ БАНКИРІ ЗДЕРЖУЮТЬ ФРАНЦУЗЬКІ ПОЗИЧКИ.

НЮ ЙОРК, 30. грудня. — Американські банки, які мали підписати 100-міліонову збірну позичку для ріжних французьких підприємств, рішилися здержати зі сею позичкою так довго, поки Франція не полагодить удоволяючо свого непорозуміння з Америкою в справі сплати военних довгів.

ЗАХОДИ ДЛЯ СКЛИКАННЯ НОВОЇ РОЗОРУЖНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 30. грудня. — Президент Кулидж заявив сенаторам, що він хотівби довести до скликання до другої конференції в справі обмеження морських зоружень.

Тимчасом в палаті послів побідила думка, розвести слідство над станом американської фльоти. Се до певної границі противиться волі президента.

ФАРМЕРИ ПРОТИ ЗМІНИ ПОЧТОВОГО ЗАКОНА.

ВАШИНГТОН, 30. грудня. — Ряд фармерських організацій вислало до конгресу своїх делегатів, щоби вони противилися пропонованій зміні податкового закона.

З ними прийшли на переслухання перед спільний комітет сенату й палати послів для сього закона також представники фармерських газет.

Всі делегати виказували, що новий закон шкодивби фармерам.

НОВІ ЗАХОДИ ПРОТИ БОНУСА.

ВАШИНГТОН, 30. грудня. — Кількох приватних горожан пізвало в суд справу бонуса. Позовники кажуть, що уряд не має права видавати 750 міліонів долярів на бонус для жовнірів, та просять суд, щоби він заборонив урядови вислати на почту сей бонус, який готовий вже до висилки.

Справа має бути переслухана сими днями.

СЛІДСТВО НАД ПРОГИБІЦЄЮ.

ВАШИНГТОН, 30. грудня. — Сенатор Кузенс виступив з пляном зарядження публичного сенатового слідства над виконуваннем прогибіційного закона. За внеском висказалося кілька сенаторів, і завтра має в тій справі відбутися засіданне сенатового комітету для справ податків, і він має вирішити, чи слідство буде заряджене.

ПРЕЗИДЕНТ НЕ ХОЧЕ МІШАТИСЯ ДО СПРАВИ МАСЕЛ ШОВЛЗ.

ВАШИНГТОН, 30. грудня. — У відповідь на напасти, що мовляв президент для особистих користий хоче виарендувати федеральний маєток на Масел Шовлз, з Білого Дому видано заяву, що президент Кулидж не мішається до цілої справи, а дозваляє конґресови зробити так, як він уважає за ліпше.

ДЛЯ ОХОРОНИ БУДІВЕЛЬНИХ КООПЕРАТИВ.

ТРЕНТОН, Ню Джерзі, 30. грудня.— Спільна конференция републиканських сенаторів та послів стейту радила тут нині, які закони ухвалити для охорони будівельних кооператив перед можливостю надуживання фондів кооперативи урядниками.

Причиною до сеї конференції були мальверзації в одному кооперативному будівельному товаристві в Гекенсеку, які виносять до 300,000 долярів.

НЕ ПОМОГЛО.

НЮ ЙОРК, 30. грудня. — Джан Клинг, рекрут американської армії, котрого військові летуни пробували лічити високими злетами та наглим опусканнем, заявляє, що всякі воздушні штуки на нічо не придалися і йому слуху не вернули.

ІМІҐРАЦІЯ ЗІ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ У КАНАДУ ЗРОСТАЄ.

ОТТАВА, Канада, 30. грудня. — Канадійський департмент іміґрації подає, що за 11 місяців сього року до Канади прибуло 121,000 іміґрантів. Замітно, що в сьому числі було близько 16,000 іміґрантів зі Злучених Держав, та що число американських іміґрантів з року на рік зростає.

МЕКСИКАНСЬКІ КУПЦІ ЗИЧУТЬ УРЯДОВИ.

МЕКСИКО, 30. грудня. — Щоби помогти свому урядови, котрий заявив, що не буде брати заграничних позичок, а буде старатися обганятися домашними позичками, мексиканські купці ухвалили позички урядови 2 міліони долярів через заплаченне тепер наперед піврічного податку за 1925 рік.

ПОЖАР НА ЯПАНСЬКІМ КОРАБЛІ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, Каліфорнія, 30. грудня. — Як доносять радіові вісти, на японськім пасажирськім кораблі Гініо, як він находився коло мексиканського берега, яких півтора тисячі миль звідси, вибух пожар, в якому згинуло 2 дітий, а 2 особи віднесли тяжкі поранення. Пасажирів зараз перенесено на другий корабель, що наспів з допомогою, а моряки стараються вратувати горючий корабель. На нещастє його на ньому є великий [illegible]

ДО ВІДОМА ВСІМ ВІДДІЛАМ І ЧЛЕНАМ У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ.

Отсим подаєся до загального відома, що:

XVI. Звичайна Головна КОНВЕНЦІЯ

Українського Народного Союза

відбудеся в місті

ROCHESTER, N. Y.

Почавши від 6-го квітня (April) 1925 р.

В виду того пригадуєся, що:

Згідно зі статутом У. Н. Союза, кождий відділ, котрий сповнив всі приписи і постанови статута, має право вибору делеґата на конвенцію.

Делеґатом на Конвенцію може бути вибраний кождий правосильний член У. Н. Союза, если є щонайменче шість місяців членом дотичного відділу У. Н. Союза, та вміє читати і писати.

Відділ, котрий неналежить до організації щонайменче шість місяців перед конвенцією, делеґата на конвенцію посилати неможе.

Відділи, котрі мають право до більше ніж одного голосу на конвенції, мусять застосуватися до §. 11 статута У. Н. Союза.

Делеґатом на конвенцію не можна вибирати такого члена, котрий є рівночасно головним або місцевим урядником іншої запомогової організації чи товариства.

—o—

Рівночасно взиваєся всіх правосильних членів У. Н. Союза, щоби безпроволочно приступили до виборів делеґатів на XVI-ту Звичайну Головну Конвенцію, так щоби до кінця сего місяця повновласти делеґатів були вже в головній канцелярії, а відтак їх імена оголошені в Свободі, як офіціяльному органі.

Кождий відділ повинен старатися вибрати і вислати свого представника на конвенцію, бо від делеґатів буде залежати дальший розвій нашої організації.

Місце конвенційної галі і порядок конвенційних обрад проголоситься пізнійше.

Джерзи Сіті, Н. Дж., дня 2-го січня, 1925 р.

С. ЯДЛОВСЬКИЙ, гол. предсідатель.
І. КАШТАНЮК, гол. рек. секретар.
Р. СЛОБОДЯН, гол. фін. секретар.
В. ЛЕВЧИК, головний касієр.

ЯК ХТО ХОЧЕ, ТО МОЖЕ

Вашингтон, 30. грудня. — Сенат поспішився нині з роботою і за короткий час ухвалив 137 нових законів. Після сього він розійшовся на ферії Нового Року.

ВБІЙНИЦЯ СВОЄЇ РОДИНИ БОЖЕВІЛЬНА.

Лоґанперт, Індіяна, 30 грудня. — Судові лікарі, котрі оглядали паню Емму Гобов, що вчора пострілила на смерть свого батька, матір брата й дитину, переконалися, що вона божевільна.

СЛУЖИТЬ МИМО 84 ЛІТ.

Саферн, Н. Й., 30 грудня. — Степан Гейр місцевий пожарний сторож, котрий гасить вже огні 69 літ, відсвяткував нині свої 84-ті роковини уродин.

СУД ПРОТИ ЮНІЇ.

Ню Йорк, 30 грудня. — Стейтовий суд видав нині заборону проти юнії робітників, виробляючих панчохи, мішатися до страйку сих робітників проти підприємців.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ СУДИ.

В харківському „Комуністі", якийсь М. Райхель критикує т. зв. слідчі арешти в теперішній большевицькій Росії. Там панує принцип: „поки суд розбере справу, най собі посидить!" І сидять люди в безконечність. По обчисленню Райхеля 1. жовтня с. р. сиділо поверх приписаного терміну, себто більше ніж 2 місяці, 4000 люди [illegible] ...ївськім арешті [illegible] сиділи чекаючи [illegible] по 2 і пів року [illegible] сидить 2 роки [illegible] Газета „Дни" [illegible] чекають в аре[illegible] розправу по 4 [illegible] Гарні суди!

[illegible] ...ер ішов до [illegible] ...ою. Пан Григір грізно, потряс ...ною, глядить на [illegible] каже: [illegible] хлопцеві заважа...р! Вже я бачу, що

ЕДМОНДТ ТВЕРЕЗІЄ...

Статистика едмонтонського маґістратного суду, виказує, що в місті з кождим роком, що раз то менше арештовань ізза піяньства. В році 1921 було 672 випадків арештовань, в р.1922 — 592, в р. 1923 — 477, а в 11. місяцях 1924 прихопила поліція в стані пяному тільки 440 осіб.

Від 10 мая с.р., себто від дня проголошеного нового горівчаного закону „в Альберті, 63 соби повандрувало до Форт Саскачевану на отверезіння (кождий на один місяць) а карами по 20 дол. зложили всего 4.500 дол. Удержанне 'вязнів в Форт Саскачевані коштувало провінцію до тепер 2.835. коли порахувати, що кар заплачено 4,500 дол., то виходить, що наша провінція зробила на піяках з Едмонту деякий бизнес.

КРИК „НЄВЯСТ КРЕСОВИХ".

„Невясти кресове" з Волині вислали до польського уряду телеґраму такого змісту: „Нелад і напади на наших „кресах" тревають далі. Цілковита бездарність поліції і адміністрації треває далі. Просимо радикальних заряджень, негайного передання влади безпеченьства військовій жандармерії. Инакше втратимо ‚креси' і згинемо',.

СМЕРТЬ ЗА 20 РУБЛІВ.

Дня 6. м/м. доразовий суд в Рівному засудив на смерть через розстріляння мешканця с. Рудка сарненського повіту, М. [illegible]мзука за те, що дня 6. ли[illegible] Бу[illegible] забрав Мошкові Хишесть, а[illegible] у золоті, помістечках між [illegible] крісом. Внесешого села Бо[illegible] ...рьбу уласТак нас минула ц[illegible] ...кий відра, як чорна градова [illegible] другий [illegible]

В ЛАВРІВСЬКИХ ПЕЧЕРАХ

З місця спочинку костей угодників православної церкви, київська поліція викрила кубло злодіїв, грабіжників і убивців, де йшло піяцтво, гра в карти, поділ награбованого. Тут знайдено також кілька людських трупів.

ЕКСПОРТ АЛЬБЕРТИ ДО СХ. КАНАДИ.

Про розвій фармерства в нашій провінції може найліпше посвідчити експорт альбертійських фармерських продуктів до Східної Канади. В р. 1923 вивезли з Альберти на Схід до 2,000,000 бушлів більше зерна ніж в р. 1922, а в . 1924 вивезли з Альберти о 8,000,000 бушлів зерна більше ніж в р. 1923.

Що до масла, то в р. 1922, вивезли з Альберти на Схід 130 тон. Вже в р. 1923 те число збільшилося до 750 тонів. Знатоки молочарства твердять, що сегорічний експорт масла на Схід перейде експорт з минувшого року о яких 100 тон.

В такім самім відношенню збільшився експорт масла з нашої провінції до східних провінцій Канади.

НА ВИЛЕНСЬКО РАДЯНСЬКОМУ КОРДОНІ.

Польські часописи повідомляють, що в виленському повіті арештовано якогось Солоха, що має бути комісарем черезвичайки в Минську. Його мали призначити керманичем шпіонажі на території Польщі. Крім цього відділи польської державної поліції мали виловити в лісах несвіжського повіту ватагу диверсантів. Начальник ватаги мав згинути від ран. Одягнений був у військову блюзу зі советською звіздою на лівому рамени.

Німецький міністер др. Штреземан каже, що аліянти самі підкопують плян Доса.

БЕРЛИН, 30. грудня. — Німецький міністер закордонних справ др. Густав Штреземан заявив нині представникам заграничної преси, що аліянти самі підкопують плян Доса.

Він виголосив до них одногодинну промову, в якій сказав, що аліянти своєю постановою проти опорожнення Кельну дня 10-ого січня, 1925, доводять до банкротства цілий плян Доса.

Він говорив із зворушеннем і великим обуреннем на аліянтів. Його промова була безкомпромісова і у своїх викликах проти аліянтів він спеціяльно звертався в сторону, де стояли французькі кореспонденти, начебто він говорив се тільки до них.

Він теж різко осудив мотиви аліянтів, що вони буцімто тому ломлять постанову версайського „мирового" договору, що найшли оруже в Німеччині. Др. Штреземан ствердив, що се викрут, бо вони поправді нічого серіозного не найшли.

Він сказав, що аліянти повинні оголосити прилюдно свої находки і подати їх до відома Німеччині, а не скривати їх і на річах опирати свої постанови про ломанне своїх постанов.

На його думку Німеччина абсолютно розоружена і всяке говорене всупереч сьому є видумкою і неправдою, одначе, казав Штреземан, аліянти стремлять до того, щоб узяти Німеччину цілком під свою військову контролю і так вимущувати від неї „военні відшкодовання". Та се, на його думку, скінчиться для них сумно, бо лише підкопають версайський „мировий" договір і плян Доса.

СЛАВЕТНА „КОНФЕРЕНЦІЯ АМБАСАДОРІВ".

ПАРИЖ, 30. грудня. — Завтра збереться тут так звана „конференція амбасадорів", яка зладить і вишле ноту Німеччині про відмову опорожнити місто Кельн дня 10-ого січня, 1925.

КАЖЕ, ЩО ФРАНЦІЯ ХОЧЕ ВІДДАТИ ДОВГИ АМЕРИЦІ.

ПАРИЖ, 30. грудня.— Французький премієр Ерріо приняв нині на авдієнції американського амбасадора Майрона Т. Геррика і говорив з ним довго про вирішенне питання, як Франції сплатити военні довги, що їх вона винна Америці.

Він запевняв амбасадора Геррика, що Франція не домагається від Америки, щоб вона подарувала Франції военні довги. На його думку Франція сього не хоче, але хоче чесно виповнити свої зобовязання і сплатити довги Америці.

ВІД ГАДКИ ДО ДОМАГАННЯ.

ПАРИЖ, 30. грудня.— Французьке правительство заявляє, що воно не домагається від Америки ані подарования ані зменьшення военних довгів, хотяй члени кабінету іноді можуть висловити свою гадку відмінно.

ФРАНЦУСЬКІ ДОВГИ В АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН, 30. грудня. — В анґлійських політичних кругах говорять тепер богато про питанне сплати Францією военних довгів, які вона винна Анґлії.

У сій справі гадки поділені. Одні за сим, щоб натиснути на Францію і спонукати її до сплати; інші кажуть, що се не поможе, а спричинить лише непотрібну ворожнечу.

З уваги на те годі вірити у скоре корисне вирішенне того питання.

„ВОЄННІ ВІДШКОДОВАННЯ".

ЛОНДОН, 30. грудня. — В тутешніх поінформованих кругах говорять, що Анґлія нарік знову видвигне справу німецьких „военних відшкодовань" і буде наново домагатись, щоб їх провірено, і вирішено ще раз в той спосіб, аби Німеччина могла платити, без шкоди для свого економічного становища.

КЛОПОТИ ДИКТАТОРА МУССОЛІНІЯ.

РИМ, 30. грудня. — Премієр Беніто Муссоліні свою заповідю про зміну виборчої реформи, про нові вибори і про можливу зміну влади тільки оґірчив до крайности лівих фашістів. Се войовниче крило його войовничої організації виступило рішучо проти всяких змін і поперед усього виповіло війну свому провідникови.

Тепер Муссоліні побачив, що загнався і починає завертати. Він вже запевнює своїх однодумців, що не буде спішитися із змінами і покищо все лишає по старому.

Се успокоює потрохи фашістів, але знову занепокоює опозицію і так Муссоліні з одного трудного становища переходить у друге.

ВОЄННІ ЛІТАКИ ДЛЯ СССР.

ЛОНДОН, 30. грудня. — З Голяндії повідомляють, що російський советський уряд замовив там 100 военних літаків.

ТУРКИ ГРОЗЯТЬ ГРЕКАМ.

ЦАРГОРОД, Туреччина, 30. грудня. — Турецьке правительство каже, що Греція переслідує Турків у західній Тракії, і грозить, що коли се не устане, так воно сконфіскує посілости Греків у Туреччині, без огляду на се, чи вони турецькі чи грецькі горожани.

ВИБИРАЄТЬСЯ НА САГАРУ.

ПАРИЖ, 29. грудня. — Бельгійський король Альберт вибирається в подорож через пустиню Сагару в Африці разом з французьким ґенералом Петеном.

Вони поїдуть малими тенками.

ГРІЗНИЙ ГАЗ.

ПАРИЖ, 28. грудня. — В тутешніх поінформованих кругах заявляють, що Німці винайшли такий грізний газ, що у випадку війни могли би ним знищити цілий Париж.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПІСЛЯ ВІДДІЛОВИХ ВИБОРІВ.

Вибори нових урядників по відділах уже покінчилися. З першого січня будуть урядувати всюди ново-вибрані урядники.

В богато случаях старі урядники не перейшли. Де таке сталося, там се не повинно бути причиною до ніяких ворогувань зі сторони старих урядників. Члени відділу та нові урядники повинні показати старим, урядникам, що вони їх поважають за їх колишнє урядованнє та вони їм не хотіли зробити ніякої нечести через вибір нових. Старі урядники зі своєї сторони не повинні мститися за свій невибір, але показати, що й вони для организації будуть працювати й без почестий. Колиб навіть вони чулися покривджені, колиб навіть вони мали підозріння, що новий урядник не справиться з урядом так, як старий, то й тоді не треба новому урядникови кидати колод під ноги, але треба йому помагати що сили, бо лишень тоді можна пізнати, чи він справді гірший від старого. Коли старий урядник чується покривджений вибором, то най він дуже не журиться; за рік члени відділу будуть мати досить нагоди пізнати свою похибку та будуть могти її направити при слідуючих річних виборах.

Нові урядники повинні памятати, що члени дали їм вибором доказ великого довіря до них. Се довіря повинні вживати не для свого особистого добра, а для добра загалу. Своїм поважаннєм серед членів вони повинні покористуватися для піднесення відділу й цілої организації. Уряд приносить зі собою почесть, але почесть се побічна справа в уряді. Головна річ все таки робота для цілого товариства. Коли нові урядники будуть памятати на сю заповідь, і при кождій справі дивитися на громадське добро, то їх загальне признанне, загальна любов і поважанне членів не може минути. Вони мусять теж памятати на те, що будучи новими людьми, вони ще мають богато до науки, і що богато їм треба вчитися і від старих урядників, і від головного уряду, і від своїх досвідчених товаришів. Гордостю та зарозумілостю далеко не зайдеться. Незнанне вилізе через зарозумілість, як шило з мішка. Колиж однак навіть недосвідчений молодий урядник покладе собі за обовязок навчитися всього, чого для його урядування потреба, то він не має чого боятися, що стрінеться зі справою, якої він не потрафить навчитися. З доброю волею і охотою можна побороти всі трудности.

Число урядників у відділі невелике, і головна сила не в них, а в членах. Уряд може зробити богато добра при добрій волі, та колиб його воля була й найкраща, але загал членів був байдужний до роботи, то й найкращий уряд мало зробить. Так воно є з цілою организацією, і так воно є з кождим відділом. Урядники мають давати провід у роботі, полагоджувати зносини межи відділом та головною канцелярією, але велика маса головної организаційної роботи спочиває все таки на плечах самих членів. Тому члени зроблять найстрашнійшу похибку, колиб вони старим рутенським звичаєм, вибрали уряд, дали йому почести, а відтак заложили свої руки та сказали: „Ну, тепер покажіть, що вмієте!". Такі урядники нічого зробити не зможуть. Лишень такий відділ буде розвиватися гарно, в котрому члени стають разом з урядниками до организаційної праці.

Вибравши нових урядників, члени віддали почесть не лишень урядникам, але самим собі. Урядники через свій вибір представляють не лишень свою волю, але й волю загалу відділу. Через те всякий, який вибравши урядників, уважає відтак своїм обовязком тих урядників паплюжити, плює в лице не так урядникам, як цілому відділови, як кождому членови, як і самому собі. Член, що не повинується в урядових справах вибраному урядови, не шанує своєї власної волі, зневажає самий себе.

Підносячи сі уваги з приводу вступлення до урядовання нових відділових урядників, можемо рівночасно висказати надію, що серед відділів нашої поважної организації не буде ні старих урядників, які будуть киринити з пімсти за те, що вони перепали; ані не буде нових урядників, які вважають уряд лищень за почесть, а не за обовязок; ані не буде членів, якіб уряд або бойкотували або зневажали. Великий досвід, які члени Українського Народного Союза, найстаршої української запомогової организації мають в организаційних справах, є гарантією, що наші члени вибрали нові уряди як найкращі; що наші члени дадуть собі раду з усіма колодами, хтоб їх під ноги не кинув; та що вони будуть поважати своїх нових урядників як висловників своєї волі; не будуть лишати їх самих, але спільними силами з урядниками, під їх проводом, будуть іти до дальшого скріплення сеї найсильнійшої української запомогової организації на чужині, до її зросту на хвалу народа, поляку ворогам та на добро членів та їх родин.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК

ПІД ЗНАКОМ МІЛІТАРИЗМУ

З промови посла С. Хруцького, виголошеної на пленум польського сойму 28. XI. в справі закватерування війська.

Високий Сойме! Дивне і прикре враження робить предложений закон про розкватирування війска. Село і місто мусять резиґнувати зі своїх інтересів на користь армії. Освіта, державні установи та установи самоврядування мусять відійти на другий плян перед війском. Закон про охорону льокаторів ломиться також на користь армії. Відновлюється право реквізиції, яке повинно би вже давно лежати в архіві. Словом у Польщі нема нічого такого, чого не можна би пожертвувати в користь армії!

Предложений закон є пройнятий наскрізь духом мілітаризму то включно з цифрою буджету, прелімінованого на війскове міністерство. Цифра ця становить 50 прц. усіх видатків держави. І вона незбито доказує, що вся господарка уряду йде під знаком культу мілітаризму. Той факт впадає у вічі тим більше, що вся Польща і без того являється країною касарень. Вона складається з трьох дільниць, з котрих кожна становила окраїни давних завойовницьких держав. А ці держави утримували найбільше війска саме на окраїнах. Через те лишили вони Польщі надмірну кількість касарень. Здавалося би, що Польща частину тих касарень зуживає на инші, не військові а наприклад гуманітарні цілы. Та сталося навпаки, бо ось на підставі предложеного закону Польща передає для війска ще й инші державні, самоврядні а навіть шкільні будинки. Невже Польща удержує більше війска ніж давні імперіялістичні монархії? — Коли так, то очевидячки предложений закон є потрібний. Одначе ми не приложемо руки до тої справи. Ми не хочемо піддержувати мілітаризму а тим більше польського. Нехай це роблять всі уґрупування правиці а включно з ними також лівиця чи краще правиця, що засідає на ліво. Ми не підемо за ППС. і „Визволенєм" і не будемо голосувати за цим законом.

З огляду на те вносимо цілий ряд поправок. Найважнійшою поправкою є ця, що має своїм завданням поборювання польського мілітаризму шляхом поменшення війска. Поправку цю зложимо в иншому місці і просимо всі партії вступити в наші сліди. З чисто гуманітарних мотивів вказуємо панам на той найрадикальнійший середник проти закону. Побоюючи мілітаризм, зробите цей закон непотрібним і вбєте його духа — бо душею того закону і найважнійшою підставою є мілітаризм.

Цей закон має ще й инші відємні сторони, проти яких мусимо висловитися, пропонуючи рівночасно поправки. Цей закон є величезним тягарем передовсім для селянського населення. Найбільше діймаючо відчує це „добродійство" українське й білоруське село. Міністер військових справ зазначив вже, що для війска н-достає помешкань переважно на сході. На східних кордонах Польща удержує найбільше війска проти найсильнійшого ворога а також проти внутрішних ворогів, за яких Польща вважає народи український і білоруський. І ось українські громади будуть змушені достачати кватир для польського війска. Колиж цього не зроблять, то адміністраційна влада I. інстанції зробить це сама на рахунок селян. (В тому місці ставить посол Хруцький поправку до третього уступу в 9. арт.) Громада під загрозою кари має доставити мешкань для війска. Але цього мало. Арт. III. згадує про те, що коли громада не достарчить помешкань для війска, то тоді власники приватних домів обовязані достарчити сталих кватир.

Накладаючи такі важкі обовязки на селянське населення і на сільські громади, закон передбачує в 10. арт. ще й обтяження сільських самоврядувань окремим т. зв. кватирним податком. Це пани „обшарники" боронили так своїх інтересів і вони постаралися про той податок. Це місце треба розуміти так, що селяне будуть платити таким чином за панські покої для війска. І селянин заплатить. Не зважаючи на те, які умови заключуватиме з власниками громадський уряд — навіть суперечні зі законом про охорону льокаторів. — селянин заплатить. А як не захоче, то заплатить старость на його рахунок а потім з нього насильно стягне.

Ще краще представляється цей закон з огляду на шикани. На випадок потреби війско має право займати під кватири: а) шкільні будинки, навіть державні, б) приміщення потрібні для ведення підприємств торговельних і промислових, в) доми, призначені на помешкання робітників і вибудовані інституціями, що дають працю тим робітникам, г) частини помешкань потрібні для ведення вільних фахів як канцелярії та почекальні. Але зате з правила підлягають реквізиції для військових кватир будинки приватних неконцесіонованих шкіл. Очевидячки, що це останнє вимірене в першій мірі проти шкіл національних меншостей, бо всі польські приватні школи мають концесії, а не користуються ними тільки школи меншостей. (В тому місці посол Хруцький ставить теж відповідну поправку, але всі його поправки відкинути).

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

1894 · 1924 · У. Н. С. · U. N. A. · В ЛУЧНОСТИ СИЛА

ЗОРҐАНІЗУВАЛИ НОВИ ЧЛЕНІВ В ГРУДНИ 1924 р.

(Продовженне)

В. 2. Ворґач Іван 1-го.
В. 5. Климишин Антін 2-ох, Іван Сидор 1-го.
В. 7. Пухир Петро 2-ох, Капітула Андрій 1-го.
В. 9. Прус Адам 2-ох.
В. 14. **Ставчанський Мафтей 3-ох,** Франчук Микола 2-ох.
В. 15. Козак Семко 1-го.
В. 20. Білик Дмитро 1-го.
В. 27. Гладкий Василь 1-го.
В. 28. Музика Іван 1-го.
В. 29. **Михаліцький Григорій 6-ох.**
В. 30. Вдовяк Микола 2-ох.
В. 31. Бобеляк Петро 2-ох, Огарик Іван 1-го.
В. 36. **Луцишин Катерина 3-ох,** Васціховська Настя 1-го.
В. 37. Горінь Анна 2-ох.
В. 42. Свитак Онуфрій 2-ох, Гуцалюк Михайло 1-го.
В. 44. Демчук Лука 2-ох, Чепеляк Андрій 2-ох.
В. 46. **Мамчак Омелян 5-ох.**
В. 47. Адамчук Михайло 2-ох, Маґеровський Павло 1-го.
В. 56. **Пуцило Михайло 6-ох.**
В. 57. Лесняк Онуфрій 2-ох.
В. 61. Королевят Теодор 1-го.
В. 65. Заканич Михайло 1-го.
В. 72. Федик Антін 1-го.
В. 73. Пшоновський Микола 1-го.
В. 76. Лисак Олекса 1-го.
В. 82. Фільовяк Антін 1-го.
В. 86. Пащук Михайло 1-го.
В. 90. **Чепа Іван 5-ох.**
В. 91. Вознічок Юрій 2-ох.
В. 94. Чайковська Анна 1-го, Машталяр Микола 1-го.
В. 99. **Герман Петро 3-ох.**
В. 100. Цебак Андрій 1-го.
В. 104. Мисак Гарасім 2-ох.
В. 105. Слободян Стефан 1-го, Лищак Дмитро 1-го.
В. 106. Гриньків Василь 1-го.
В. 113. Филевич Михайло 2-ох.
В. 117. Кучма Семен 2-ох.
В. 120. Баць Михайло 2-ох.
В. 121. Чуйко Василь 1-го.
В. 122. Сідзінський Король 2-ох.
В. 123. **Тарас Іван 3-ох,** Кузьмин Микита 2-ох.
В. 134. Копко Марія 1-го, Залецька Анна 1-го.
В. 135. Клим Антін 1-го.
В. 141. Ворко Теодор 1-го.
В. 142. **Остапчук Петро 3-ох.**
В. 143. Повалений Іван 2-ох.
В. 146. Гищук Петро 1-го.
В. 147. **Салаш Стефан 3-ох,** Мельничук Семен 2-х, Заяць Іван 1-о.
В. 161. Підуфалий Антін 2-ох.
В. 163. **Ґвіздь Стефан 5--ох.**
В. 167. Рощіпка Йосиф 1-го.
В. 170. Павлик Гавриїл 1-го.
В. 172. Боднар Михайло 2-ох, Ґузар Ілія 2-ох.
В. 176. Рубльовський Роман 1-го.
В. 179. Шпить Тимко 2-ох.
В. 182. Сисин Лесьо 1-го.
В. 183. Бабяк Петро 2-ох.
В. 192. Німий Микола 1-го.
В. 197. Павлов Микола 1-го.
В. 201. Микитишин Михайло 2-ох, Пех Михайло 1-го.
В. 203. ськевич Володимир 2-ох.
В. 206. **Бурак Василь 8-ох .**
В. 211. Карпів Василь 1-го, Рій Полікарт 1-го.
В. 213. Бачинський Лев 2-ох, Бурбело Василь 1-го.
В. 217. **Луцишин Василь 3-ох, Шевчук Константин 4-ох.**
В. 218. Сорока Михайло 1-го.
В. 232. Пандрак Іван 1-го.
В. 237. Левчишин Теодор 2-ох.
В. 238. Музика Петро 2-ох.
В. 241. Лотоцький Микола 2-ох.
В. 243. Янсевич Тимко 1-го.
В. 247. Подоляк Михайло 1-го, Гарванко Іван 1-го.
В. 251. Козир Катерина 2-ох, Страп Анастазія 1-го.
В. 253. **Приступа Іван 4-ох.**
В. 263. Лобур Михайло 1-го.
В. 266. Сюрко Теодор 1-го.
В. 269. **Соколовський Ст. 5-ох.**
В. 275. Сосульський Іван 2-ох.
В. 276. **Фук Михайло 5-ох.**
В. 277. Гнатюк Максим 1-го, Курко Онуфрій 2-ох.
В. 280. Захарчук Василь 2-ох.
В. 282. **Каменюк Ілія 5-ох.**
В. 294. **Нагребецький Антін 4-ох.**
В. 296. Волошинович Григорій 1-го.
В. 297. Ревак Нестор 2-ох.
В. 299. **Сидорович Іван 6-ох.**
В. 301. Уханський Іван 2-ох.
В. 308. Данько Федор 2-ох.
В. 311. Федірко Стефан 2-ох.
В. 316. **Кучмій Василь 4-ох.**
В. 317. Фурґа Іван 1-го.
В. 318. Демчук Теодора 1-го.
В. 320. Приймак Йосиф 2-ох.
В. 322. **Юревич Юлія 8-ох** (новий відділ).
В. 324. **Слободзян Іван 4-ох.**
В. 325. **Заблоцький Стефан 15-ох** (новий відділ).
В. 326. **Мечніковський Станислав 3-ох,** Своренъ Василь 3-ох.
В. 328. **Крашевський Фелікс 6-ох.**
В. 332. Баліцький Еміль 2-ох.
В. 342. Маркович Іван 1-го.
В. 350. Коривчак Стефан 2-ох.
В. 363. **Скробач Іван 4-ох.**
В. 364. Бурко Михайло 1-го.
В. 365. Цибринський Т. 1-го.
В. 369. Климишин Гнат 2-ох, Куба Михайло 2-ох.
В. 370. Довгий Михайло 2-ох, Хабінець Микола 2-ох.
В. 384. Яворський Дмитро 1-го.
В. 385. **Бойко Параскевія 3-ох,** Бутрин Петро 2-ох, Бойко Микола 1-го, Коцюба Стефан 1-го, Кохан Теодор 1-го.
В. 388. **Оґар Петро 4-ох.**

(Дальше буде).

Увага: В послідній хвили наспіло ще много більше аплікацій. На слідуючий раз буде загальний виказ всіх орґанізаторів, котрі приеднували нових членів за час цілої кампанії разом.

КАМПАНІЙНА ПЕРЕПИСКА.

Найбільший числом членів буде відділ 276 в Ембрідж, Па. Той відділ з кінцем минувшого місяця мав 200 повнолітних членів так само як і відділ 1-ший в Шамокін, Па. Однак в грудни відділ 276-тий приняв 5-ох нових членів, а з відділу 1-го поки-що неприслали ніодної нової аплікації. Бути може, що надійде еще в послідній хвили.

STOP, LOOK, LISTEN!

Секретар 59-го відділу жалується, що тому сего місяця не може виказатися придбаннем більшого числа нових членів, бо мав припадок, а саме їдучи з виписуваннем аплікацій до нових кандидатів, зударився з троком, який розторощив його „машину". Машина попсувалася, але ні йому ні кому другому нічого не сталося. Чудом вийшли цілo. Секретар Галькевич обіщює скоро „машину пофіксувати" і страчений час здоганяти та на слідуючий місяць цілу купу аплікацій прислати. В виду того, так Галькевичеви як і всім другим організаторам, що в кампанії „машинками" послугуються мусимо пригадати, що для організації більша шкода з втрати одного члена, як пожитку з набуття нового кандидата, тому й пригадуємо осторогу.

STOP, LOOK, LISTEN!

Секретар від. 371. Від плачення за газету є звільнені тільки жінки членів. Мущини хочби се сен і батько мусять платити на всі ф·нди однаково. О тім вже писалос· в переписціількома наворотами. Що до прав і обовязків члена виїзджаючого за границю, неможемо сказати нічо більше, як вже написано є в статуті §. 322 і 326.

До відділу 298-го. Вже аж забогато говориться о тім, що неможна приймати членів до Товариства не приймаючи їх рівночасно і тим самим до У. Н. Союза. При отворенню відділу 298-го се було виразно зазначено і застережено, що відділ ніколи не буде інакше приймати членів як тільки в приписаний статутом спосіб. Тепер Ви присилаєте адресу секретаря з заявою, що сей чоловік не є членом У. Н. Союза. Не вжеж Ви не лиш недотримали приречення, але й урядниками союзовими вибрали людий, які з Союзом не хотять мати до діла і вимагаєте, щоби головна канцелярія з такими провадила урядове діловодство. В виду сего пригадуєся, що урядником відділу може бути тільки член того відділу. Статут ніяких осібних членів Товариства незнає. Єсли новий Ваш секретар є вже членом У. Н. Союза в іншім відділі, то й в тамтім відділі може бути урядником, хиба що перенесеся до Вашого відділу з переступним листом. Проситься застосувати до умови, яку дали при заложенню, що зрештою є застережене статутом.

Чорний Теодор, Аллентавн, Па. На Ваші запити знайдете відповідь в статутах, а саме там де говориться о членських обовязках, о мітингах і о жаданню та видаванню переступних листів. Головна Канцелярія не може в тих справах нич більше сказати, як вже є в статутах описано.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКИЙ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД.

На европейській еміґрації у Відні повстала дуже важна громадянська орґанізація під назвою „Західно-Український Видавничий Фонд"., яка поставила собі за ціль виданнє поза межами краю і поширенне періодичних та інших публікацій в українській і чужих мовах, для обслуговання визвольних змагань нашого народу на західних українських землях.

Публікації Видавничого Фонду — як написано свого часу у відозві Управи Фонду — мають заступити свобідну українську книжку і пресу, які не можуть тепер появлятися в ріднім краю; дати можність вияви свобідної Української думки, над якою тяжить у краю власть цензорського олівця створити інформаційну літературу про теперішне життє буттє нашого народу для чужого світу і причинитись по змозі до скристалізовання і сконсолідовання української політичної думки, до знайдення реальної концепції розвязання західно української справи і шляху для практичного її переведення.

Видавничий Фонд се орґанізація безпартійна, що стоїть на становищі всенародної визвольної боротьби на західних українських землях, під кличем власної державности і національно-державної єдности всього українського народу.

У виконанню своїх видавничих завдань, Видавничий Фонд перебрав на себе видавництво „Український Скиталець", орґан військової еміґрації земель ЗУНР., що мав зліквідуватись і рішив продовжувати се видавництво, покищо у формі неперіодичних збірників статий на теми політичні; економічні і культурні, під новою назвою „Обєднаннє", Маючи в намірі зробити се видання періодичним, коли суспільність його відповідно піддержить жертвами на Видавничий фонд. Від цього буде також залежати виконаннє інших видавничих плянів, як інформаційних брошур для чужого світу, аґітаційної літератури для народніх мас у краю і т. п.

Якраз отсе вийшла з друку перша книжка „Обєднання" (Українського Скитальця),

Вона містить в собі такі статті:

1. Від Видавництва; 2. Др. О. Грицай: Вірмо, лиш самим собі, у свою правду у свій меч!; І. Бочковський: До соціольоґії українського питання; В. Т-ий: Кріза демократії і парляментаризму; Ів. Коссак: Дещо про галицьку інтеліґенцію і західно українську справу; Др. Р. Перфецький: До санації наших внутрішних відносин на Західній Україні; А Ільченко; Пекуча справа для Західної України (про скликання захіно-українського конгресу); Др. Ізраель Бальдман: До Жидів Східної Галичини!; Шкільна справа на північно-західних українських землях під Польщею; А Жук: З культурного життя на Радянській Україні; А. В.: Західно-українська справа і Радянський Союз. Рубрика „З минулого" містить два листи М.. Драгоманова до П. Аксельрода: Матеріяли про революційну українську Партію і про галицьку політику в часі світової війни. Збірник замикається рецензіями на книжки: обіймає 6 аркушів друку великої вісімки.

Ціна за примірник в Америці 25 цнт..

Як бачимо зміст Збірника ріжнородний і побіч обговорення теоритичних питань з области політики й актуальних питань нашої практичної політики на Західній Україні, подає також цікаві історичні матеріяли, звязуючи таким чином сучасність із минувшиною, аби тим лекше найти дорогу до будучности.

Подаючи отсі інформації про Видавничий Фонд і про першу його книжку „Обєднання", Звертаємось до загалу в Америці, щоби підтримала сей літературний почин людий доброї волі своїми жертвами.

Зібрані жертви на Західно-Український Видавничий Фонд проситься надсилати через українських орґанізацій в Америці, Филаделфія, Па. Замовлення на збірник „Обєднання" надсилати під адресою Видавництва:

Oesterreich, Wien VIII,
Josefstadterstrasse 79, I. 18,
Red. „Obiednania" — A. Zuk.

УБИЙСТВО ЖАНДАРМА.

В Пикуличах під Перемишлем убито польського жандарма Новаковського. Слідство в тій справі веде слідчий судля Мецґер.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Справленне похибки.

В дописі про діяльність Ліги Горожан в Ню Йорку, зайшла похибка. Було написано, що Боєвий Фонд і політична акція принесли 450 долярів. Має бути 350 долярів, а загальна сума має бути 1 тисячу 439 дол. 76 ц.

П. С.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Львівське Діло пише:

Дня 26-го падолиста ц. р. поховали у Золочеві тамошнього адвоката д-ра **Івана Дрогомирецького.** Тихо та без гомону пройшла ця вістка серед нашого громадянства, як тихим було життя Покійного. Це була людина рідкої чистоти характеру, мягкої вдачі, жичхотности і небуденної освіти. Всі ці особисті прикмети, а також його невсипуща праця, що мала завсіди на увазі добро народу, між яким він жив, залишили між усіма його знайомими слід незатертого теплого спомину.

Др. Дрогомирецький належав до т. зв. москвофільського табору, одначе не вважаючи на те, він не відмовлявся ніколи від безкорисної праці для добра українського народу. Вихований у патріотичнім домі свого батька о. Миколи, пароха Делятина, приятеля о. Івана Наумовича, він підпав під вплив ідей цього останнього і вірив в культурну єдність Львова та Москви. Активним політиком не був ніколи, а по війні перейшов, як чимало його однодумців, деяку еволюцію політичних ідей в напрямку признання безсумнівної окремішности нашої національности. Покійний визначувався виімковою толеранцією супроти инших переконань і це зеднувало йому симпатії навіть між політичними ворогами. Коли москвофільська партія поставила його кандидатуру на посла до віденського парляменту в золочівськім окрузі і вибір його був запевнений, він у своїй скромности висунув на це становище свого молодого конципієнта д-ра М. Глібовицького. Раз лише дав втягнутись в активну політику: в 1913 р. коли майже під примусом вибрали його предсідником краєвого „Русск. Исполнительн. Комитета' 'у Львові, за що в 1914 р. попав у тюрму і враз з 7. обвинуваченими за державну зраду австрійською владою був в 1915 і 1916 р. двократно засуджений на смерть через повішення і помилуваний. Кару смерти у дорозі ласки замінили йому на досмертну вязницю, яку відсиджував у Мелєрсдорфі, під Віднем, разом з д-ром Марковим, д-ром Крамаркем, послом Кльофачем і инпими „гохферетарами". І ця вязниця, трилітнє вичікування смерти, розбило його нерви та підорвало його здоровля. Недуга, яку виніс з вязниці, спричинила його смерть.

Дім д-ра Дрогомирецького у Золочеві був першим захистом для наших вязнів і жертв підчас тероур. Коли в 1923 р. прийшли у Золочеві наглі суди, за т. зв. саботажі, др. Дрог. зорганізував безкорисно правну оборону обвинувачених. Він визначувався як правник і чутливий психольоґ.

Був жонатий здонькою о. Івана Олесницького. Завдяки цьому посвояченню його гостинний та щедрий дім був часто українським і діти виховались у старій національній традиції родини Олесницьких. — В. Й. П.!

ДОПИСІ.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Цінний календар.

Сьогорічний календар У. Н. Союза являється найкрасшим календарем. Після мого розуміння він є прецінною книжкою і ся книжка заставляє читача різбити національну ідею на кремені своєї душі, а животворенність, бодрість завзятте, посвяту, каже черпати із жерела геройських могил. Чудесно розкриває він ці святі жерела, з живою та цілющою водою. На перший погляд являється перед очима славний наш родич із землі князя Данила, Сагайдачний. Читач читає із захопленнем і переконується, що він був чоловік, який лучив у собі безмежну відвагу, знаменитий воєнний талант і незвичайно політичну мудрість. Дальше прекрасний опис про великого гетьмана, Богдана Хмельницького і тут перед читачем представлено маєстат України і читаєш із захопленнем, з натхненнем своєї душі.

Ось початок:

Нема в новіщій добі нашої історії другого такого чоловіка, як Богдан Хмельницький. У своїй особі він лучить усі ті прикмети, які чинять ідеал нації. Знаменитий вожд, ґеніяльний політик, розумний володар, наскрізь ідейний патріот, він заслужив вповні на імя батька народу, яким прозвали його Українці.

І як отсі прекрасні слова ділають на мене, та підносять з того падолу плачу до чогось красшого та піднеслійшого і тут читач стає гордий, що мав колись таких славних предків І в цю мить отсей світ нужденний перемінився у світ шовком тканий, сріблом білим мережаний і перлами обкинений, бо гетьманщина, козаччина після слів Шевченка має таке велике значінне в нас, що колиб не вони то і сліду не булоб з України, бо лише вони положили сильну межу між нами а Москалями, між царством смерти а життя.

І тому дуже влучно зробили впорядчики сего календаря, що помістили згадку про нашу славу.

Календар містить спомин про нашого героя сокола Вітовського з під пера нашого славного поета Лепкого. Це пречудесний спомин і тут душа поета плаче над цим, що ми досі не вспіли перевести домовини Вітовського з Берліна до Львова, тай навіть не заплатили за місце на цвинтари. Він пригадує читачеви на горожанський обовязодк.

Прецінним здобутком являється повість зпід пера писменника Федора Дудка: Чорний Крук.. Там говориться про великі скарби українських гетьманів, укритих в старо-козацькому Миколаївському монастирі. В тій цінній повісти говориться про такі величезні скарби, про які теперішній світ не може й думати. Головне являється великі два образи при вході до монастиря, пекло й рай. В раю є Христос та гетьмани, козацька старшина, бандуристи з бандурами, а під райською яблунею в широких червоних шараварах і пишно розшитих сорочках, повіваючи козацькими чупринами рвало підборами землю кілька веселих Запорожців. І ця повість являється цінним придбаннем для нашої літератури, а календар робить епохальним. Я прямо сліпну над книжками, а однак ще жадна книжка не зробила на мене такого враження, крім Кобзаря Шевченка, як сей календар. Він в мене буде прецінним скарбом, не на рік, але на ціле життє, бо поки буденщина, викривлена бруковим життєм нужди схоче мене зломити наче сухі надмогильні квіти на цвинтарних, струпішілих хрестах, тоді брати-му тебе, дорогий друже календарю, щоб відсвіжити свій лет на цьому тернистому шляху життя.

На цьому місці почуваюсь до обовязку зложити як найсердечнійшу подяку Редакційному Комітетови У. Н. Союза за так знаменито опрацьований календар. Він в мене вартує не 50 цнт., але тисячі. І моїм щирим бажанням булоб, щоб цей прецінний календар находився в кождій українській хаті: щоб він находився по таборах в Польщі та Чехословаччині, щоб він продерся і до вязничих келій та підбадьорив наших мучеників. Повинність наша післати його нашим рідним до краю сліз та недолі.

Василь Гасій.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ПРОРОКОВЕ ОКО

— або —

ІВАСЬ БИСТРИЙ І ЙОГО ПРИГОДИ

за **В. Лозинським** переповів **М. Ценівський.**

(Продовження)

(10)

Зараз стихло, мов маком сій. А головно один, що так страшно й хватськи глядів, що присягнути би, Татарів живих наче горіхи зубами гризти-ме, чоловік із довгими вусами, гострою бородою і з заржавілою шаблею при боці, головно цей один поблід як полотно і сів покірненько на мураву, трясеться із жаху.

— Щоби то ви всі на війнах бували — каже тепер цей хлопчак, а очи йно осміхаються йому — як ось пан Григір — і такий меч на карках бісурманів страшно пощерблений при боці мали, то я був би зовсім спокійний! Могли би ви кричати собі, скільки вам завгодно. А що, пане Григір, ви напевно не боїтеся Татар?

— Я мав би боятися? — викликнув тепер цей чоловік із гострою бородою. Надувся і вуси крутить і знову грізно глядить довкола, що йому йно очі перевертаються, а при цьому хропить наче лев.

— Абож то мені новина Татари! Хр-хр-рр! Хай лише котрий покажеться! Хр-хр!! — сказав і вдарився по шаблі.

— Хто то сказав би, — каже дальше цей цікавий хлопчак, котрий мені все більше подобався — що цей лицарський чоловік, пан Григір, до кравецького цеху належить! Така гетьманська душа, а ось іглою й ножицями мусить бавтиися! Пане Григір, а під Хотином скільки ви вбили Турків?

— Кат їх там числив би, х-р-хр! — каже пан Григір і грізно поглядає — але колиб кожен із цих, що там були, таксамо був робив як я, то до ноги були би ми висікли поганське кодло! Х-р-р!

Хлопчак моргнув на мене. А що то молодого збиточника все легко відгадати, тай молодий хлопець усе скорий до пустоти, то зриваюся на рівні ноги, вдаю переляканого й кажу:

— А що то там за нами ворушиться між деревами!

Ледви я сказав це, а тут пан Григір аж припав до землі. Відразу злицаря баба: трясеться й очима помилування благає.

Всі давай сміятися. А були на поляні два мулярські хлопці й один ремісник. Працював у ремісників, а тепер ішов до Львова за роботою. Пан Григір знову глядить грізно, потряс своєю шабелиною, глядить на мене грізно й каже:

— Цьому хлопцеві заваджають уха, хр-хр! Вже я бачу, що заваджають. Зараз я йому пообтинаю їх, хр! хр! коли ти боягуз і душа в тебе Бог зна де, на сам шелест листя...

— То не лякай таких лицарів, як пан Григір — кінчить за нього цей веселий хлопчак. — Пане майстер, хр-хру!, що вам так дзвонило перед хвилиною, чи ваші ножиці, чи зуби?

Зробився я тепер сміливіщий і питаю тепер цього цікавого хлопчака (а як опісля я довідався називався Кирницький Григорій) чому сидять тут і відкіля їм прийшли на думку Татаре? Отже каже мені, що нечайно появилися Татаре коло Львова на кілька миль довкола, села попалили, сила крови пролили, добичі богато забрали, а що найважніще — певне яких кілька тисяч народа на ликах у ясир забрали. Вже їх орда завернула, але ще малими гуртами увихаються і забірають що дасться, як чорт на втечі.

— Я виїхав із паном Ллашем зі Львова, бо там була пошесть. Він у пана Шпитка права рука. Були відсіля недалеко на селі. У Львові чорна пошесть людей забірала щодня сотками. Чудо хіба, як там жто підчас того страшного повітря був, а здоровий вийшов. Кажуть, що вимерло десять тисяч люда. А у вас не було пошести?

Була і в наших околицях пошесть, але лише в Самборі і по містечках між жидами. Для нашого села Бог милосердний. Так нас минула ця страшна кара, як чорна градова хмара, що одних лише злякає, а на инших зате з громами висиплеться. Так теж кажу Кирницькому, а він оповідає дальше:

— Сьогодня рано виїхали ми до Львова, бо вже там пошесть уступила. Їхало нас три: я, пан Григір Невчас і золотник Льоренц, що тут із нами сидить. По дорозі стрінули ми цих обох мулярських челядників. Пан Ілля, котрий мене з доброї волі взяв був із собою зі Львова і так певно вратував від смерти, мав зараз виїхати по нас другим возом. Їдемо бічою доріжкою, такі страшні вибої — і вже недалеко було до львівського гостинця, коли ось валить на кони якийсь чоловік, начеб його сама смерть гонила, минає нас і кричить: „Тікайте, люди! Татари йдуть!" На це хлоп, що віз нас, зіскочив із воза, відпряг коні, вискочив на одного й втікає, що лише шкапа внесе його — за тамтим чоловіком пігнав. І віз серед поля оставив і нас із ним. Пан Григір Невчас, що на війні під Хотінем був, відважного серця і на лицарських справах розуміється, зараз до ліса показав дорогу, а ми за ним. І тепер так тут сидимо. А так пан Григір урятував нам життя, бо він то знає знаменито рятувати життя, бож і під Хотінем сам собі його врятував. Він усе памятав на те, щоби бути таким сміливим, щоби все з війни вернутися ціло.

— А чи не так було, пане Григір? — додав Кирницький і поглянув на пана Григіра з веселим виразом.

— А може Татарів зівсім нема, — кажу я на це — може то йно страхи. Вийду я з ліса й погляну.

Я досі Татарів іще не бачив, хоч із малечку наслухався про цю страшну кару Господню, що ледви не що року навіщувала українські землі, що земля аж кровю і сльозами впливала, а людські плачі неслися лісами й полями тай з червоною луною палаючих сіл до неба піднімалися. Тому кілька літ по битві під Цецерою, Татари великими ордами наїхали вкраїнські землі. Тоді то впали і в наші самбірські околиці, бо аж у Кульчицях були.

Мій батько, що — як я вже згадував — богато світа бачив і богато чував, оповідав про Татарів, про ці тисячі нещасного християнського народа, котрий вони, повязаний ликами, гонили аж у Крим. Там їх як худобу продавали в ясир Туркам поганцям. Батько сам фірманив до турецьких країв, стрічав часом полонених сердег і деколи навіть своякам привозив вістки від них. Мій дядько, небіщик уже, сам також співав і мене навчив співати сумну пісню про Татар, про напади, плїндрування української землі. Отсю памятаю добре ще й досі:

Що ся в полі забіліло,
Ой, чи гуси, чи лебеді?
Тепер гуси не літають,
А лебеді не плавають;
То Татари полон женуть,
Один полон з жіночками,
Другий полон з дівочками,
Третій полон з діточками...
І в нашої попадойки
Взяли вони три дівойки:
Одну взяли попри коні
Попри коні на ремені;
Другу взяли попри возі,
Попри возі на мотузі;
Третю взаяли в чорні мажі*)...

Що ю взяли попри коні
Попри коні на ремені,
Тота плаче: „Ой Боже мій!
Косо моя жовтенькая!
Не мати тя розчісує,
Візник бичем розтріпує!"
Що ю взяли попри возі,
Попри возі на мотузі,
Тота кричить:
„Ой Боже мій! ніжки мої!
Ніжки мої біленькії!
Не мати вас уливає,
Пісок пальці розїдає,
Кровця пуки заливає!"
Що ю взяли в чорні мажі,
Тота плаче, тота кричить:
„Ой Боже мій! очка мої!
Очка мої чорненькії!
Тільки краю проходили
А білий світ не виділи!'

Або отсю:

Чому кури не піете,
Чому люди не чуєте?
Турки село звоювали,
Грамадами людий гнали,
Межи ними дві сестриці,
Повели їх по жерниці.
А жерниця ніжки коле,
Чорну кровю проливає;
Чорний ворон залітає,
Тую кровцю попиває.
„Проси, сестро, Турка-мужа,
Нехай косу русу утне,
Най до мамки мої пішле:
Най ся мамка не фрасує,
Най нам віна не готує!"

— — — — — — — — —

*) Великий чумацький віз.

(Дальше буде).

615792

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Повідомляєсь членів Тов. Зап. Сичи, від. 234, що річний мітинг відбудеться в неділю, 4-го січня в гали Лютвина, точно о год. 3-тій попол. Кождий член мусить явитися тому, щоби річний мітинг відбувся з більшим числом членів. На порядку нарад буде справозданне старсго уряду зі свого діловодства за рік 1924. по чім наступить вибір нового уряду на рік 1925. Рівнож будуть еще инші справи до полагодження. Неявившийся член платить кару 2 дол. а урядник 1 дол. — Юрій Гвіздь, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться дня 3. січня, в суботу, о годині 6.30 вечером, під числом 435 Мейн ул. Проситься всіх присутних прийти на сей мітинг і взяти зі собою гроші, бо будуть роздаватись календарі на рік 1925. Суть важні справи до полагодження. Неявившийся член підлягає карі після статута. — Д. Ридчук, пр.; Г. Ничка, касієр; М. Сас, секр.

ЕЕРВІК, ПА. Тов. ім. Мих. Грушевського, від. 164, повідомляє, що річний мітинг відбудесь о 6. годині вечером дня 4. січня 1925 в гали церковній при Ворінд ул. Проситься членів зійтись на річний мітинг, бо буде справозданне старого уряду. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1.00 дол. — Василь Грещук, предс.; Мих. Піціль, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє всіх своїх членів як місцевих так і позамісцевих, що річний мітинг відбудеся в суботу ,3. січня 1925 о 7-мій годині вечером в гали У. Н. Дому під ч. 367 St. Paul's Ave. Обовязком кождого члена прийти хоч на річний мітинг та вислухати звіту з приходів і розходів за цілий рік, щоб кождий член знав де його гроші поділися, щоби не було пізнійше нарікання, мовляв, я нічого не заю, що вони роблять. Припоминається всім членам, що еще можна записатися до У. Н. Союза без вступного, тож проситься всіх членів попрацювати тих пару тижднів і привести як найбільше нових кандидатів, які зістануть радо приняті. Неприбувший член на сей мітинг заплатить кари 1.00 дол., а урядник 2.00 дол. — Николай Піугра, пр.; Стефан Кот, касієр, Василь Гіль, секр.

ПАСЕЙК. Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів Т-ва Т. Шевченка, від. 42, що докінченнє річних зборів відбудеться в неділю 4. січня 1925 під ч. 237 Hope Ave., о 2-ій годині пополудни. Неявившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. Проситься членів зійтись як оден бо суть дуже важні справи до покінчення. Рівнож подається членам до відома, що на річних зборах зістав вибраний слідуючий уряд на рік 1925: Володимир Лелет, предс.; Петро Никифорчин, заст. предс.; Тимко Мухній, касієр; Теодор Скоробогатий заст.; Онуфрій Свитак, секр. фінансовий; Михайло Гуцалюк, секр. рек.; Дмитро Білах, Михайло Стратійчук і Йосиф Кашалаба, коннадзирателі хорих: Дмитро Палюга на Пасейк, Василь Букатчук на Гарфілд, Луць Силчак на Атенію, Михайло Лукань на Кліфтон; Тростіси: Василь Библюк, Теодор Гладкий. Проситься членів удаватись з довічними справами до висше наведених урядників. — В. Лелет, предс.; О. Свитак, секр.

ЯНГСТАВН, О. Від. 140. повідомляє, що уряд на рік 1925 є слідуючий: Федьо Кановський, предс.; Іван Кравець, секр.; Василь Терлецький, кас. Мітинги будуть відбуватися що місяця в першу неділю по 15-тім в гали церковній, 526 W. Beayn Ave.

СО. БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Дмитрія, від. 288, повідомляє всіх своїх членів, що місячні мітинги будуть відбуватися кождого місяця трета неділя по першім в гали українській на Карбон улици в другій годині попол. Даєсь до відома, що уряд вибраний на рік 1925 є слідуючий: Роман Каплун, предс.; Микола Пастернак, заст.; Періг Олекса, касієр; Ільків Яким, заст.; Рафаїл Остапчук, секр. фін.; Максим Шевчук, заст.; Михайло Мушастий, секр. рек.; Андрій Сисак і Михаїл Юркевич, контрольори; Василь Гонтарик і Яцко Кринівський, прапорщики; Іван Саваринський і Іван Фернюк, дозерателі хорих; Стефан Підгурський, дверник; Юрій Чайка, опікун дітий. — Роман Каплун, предс.; Олекса Періг, кас.; Рафаїл Остапчук, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що на річних зборах дня 21. грудня 1924 вибрано уряд на рік 1925 слідуючий: С. Салаш, предс.; В. Климонь, заст.; І. Заяць, секр.; Гр. Біленький, заст.; В. Ракочий, касієр; Ілія Сокальський, заст.; С. Мельничук, П. Кметь і І. Рудакевоич, контрольори; І. Федорок, капітан, Ярамій Дмитро і Іван Когут, дозоці хорих; Т. Андрухів і П. Тульба, дверники; С. Збрик, до прапора; А. Антонюк, заст.; Дмитро Моров, опікун дітий. — І. Заяць, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 104, повідомляє, що річний мітинг відбувся 21. грудня 1924. Уряд на рік 1925 зістав вибраний отсей: Василь Тришновський, предс.; Іван Таврилко, заст.; Гарасим Мисак, секр.; Василь Стецько, заст.; Павло Шут, касієр; Петро Стопень, заст.; Михаїл Вітів, Николай Антін і Андро Воані, контр. ком.; Теодор Ватраль, Николай Редош, Іван Антипфович і Юрій литка, надз. хорих.; Юрій Гонимар, до прапора; Прокіп Сончю, заст.; Афтанаій Кузьма, господар маєтку Бр.; Антін Рудзік, дверник.; Григорій Лисяк, капітан.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Даранівщина, від. 275, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбувся дня 14. грудня, на котрім вибрано новий уряд на рік 1925 як слідує: Николай Юрків, предс.; Іван Войтович, заст. предс.; Іван Гумніцький, кас.; Іван Сосульський, секр.; Іван Шельван і Никола Подольський, контрольори; Йосиф Туранський і Михаїл Міхоцький, надзирателі хорих. Мітинги будуть відбуватись в другу неділю по першім точно о годині 12. в пол, в гали під числом 387 Grand St., Jersey City. Слідуючий мітинг відбудеся дня 11. січня 1925. Проситься всіх членів, щоби привели хотяй кількох нових членів під час ювилейної кампанії. Тепер приймаєся без вступного так до Тов. як і до У. Н. Союза. — Ів. Сосульський, секр.

Відозва із Збаража.

УКРАЇНЦІ!

До Вас всіх, Родимці, де-б Ви не були, а передівсім до Вас, Українці із Збаражського повіта, звертаємося знова з просьбою: поможіть нам вибудувати **Український Дім** в Збаражі. **Тисяч двіста пятьдесять долярів** вже нам прислав **„Комітет Збаражчан"** з Америки. Сердечно дякуємо за так великий дар на національну твердиню в Збаражі Вам, Дорогі Родимці, Вам, обездолені Робітники, що з тяжкої праці рук своїх щедру жертву прислалисьте на будову „Українського Дому" в Збаражі, який має бути осередком просвітно-культурного і національного нашого розвитку.

Вас, спрацьовані Робітники, гірка доля загнала „в світ за очи" за море шукати куска хліба. І тим, тяжко запрацьованим грошем, ділитеся з своєю батьківщиною, складаєте свою лепту в скарбницю дорогих Вам будучих поколінь. Нехай за Вашим приміром ідуть й прочі засланці лихої долі, ті що ще не жертвували на будому „Українського Дому" в Збаражі.

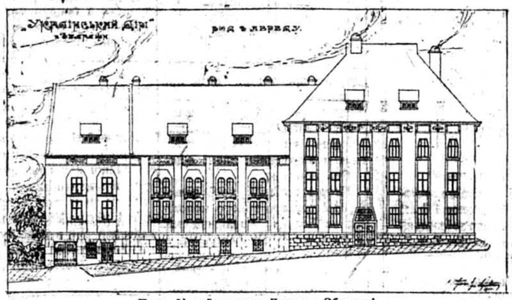
Приготовчі вступні роботи коло будови „Українського Дому" в Збаражі вже зачались.

Тож у збірковій акції не вгаваймо, аж вибудуємо „Український Дім" в Збаражі!

Збараж, 20-го серпня 1924 р.

ПРОСВІТНО-КУЛЬТУРНЕ Т-ВО „УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ":

I. Виділ Т-ва „Укр. Дім": 1) Др. Андрій Гаврилюк, голова; 2) Іван Ванкевич, секретар; 3) о. Осип Кодельський, касієр; 4) Андрій Данилевич, господар; 5) Лука Іщук; 6) Іван Демчук; 7) Гриць Пастушенко; 8) Федь Лисогір; 9) о. Стефан Стець. **II. Надзираюча Комісія:** 1) Іван Заячківський, голова; 2) Евген Білинський, 3) Іван Цебрицький.

Плян Українського Дому в Збаражі.

ЗБАРАЖЧАНИ!

Де-б Ви не жили, в великім Дітрою, чи малім Бабилоні, в фабричнім Пітсбурґу чи майнерськім Тейлор, Пенсилвенія, в Клівленді чи Нортгемптоні, всіх Вас, Збаражчани, просимо до несення помочи рідній країні, збаражській землі, убогим браттям.

Всі, де-б Ви не жили, хто-б Ви не були, радикали, чи патріоти, католики чи православні по релігії, робітники чи інтеліґенти, священики чи дякоучителі, кождий з Вас хай зложить щедрий „Різдвяний Дар" на „Український Народний Дім" в Збаражі.

Родимці! Лиш пару днів до „Рождества Христового". Хай той день буде памятковим днем для відродження нашого славного колись повіта. В той день займімся всі збіркою-колядою на будову „Українського Дому" в Збаражі! Ідім в той день з колядою до кождого Збаражчанина по всіх місцевостях, та збираймо поміч на відродженнє нашого славного колись повіту! Рознесім між Збаражчанами клич: **„Всі з колядою на будову „Українського, Народнього Дому в Збаражі"!**

Збаражчане в Ню Йорку і Нюарку вже приготовились до коляди на „Збаражський Дім". Йдім всі за їх приміром!

Підписаний Комітет просить збирати жертви в коляду і по коляді та висилати їх на адресу: **Michael Kruk, 210 E. 112th St., New York, N. Y.,** виписуючи чеки або моні-ордери на імя касієра **Izydor Demchuk.**

ЗА КОМІТЕТ ЗБАРАЖЧАН В АМЕРИЦІ:

К. Баґрій, предс.; Із. Демчук, касієр; М. Крук, секр. фін.; П. Вакулінський, секр. рек. **Тростіси:** Олекса Кальба, Василь Демчук, Михайло І. Крук. **Члени Комітету:** М. Яремчук, Ів. Сніґурський, Й. Ґонта, С. Іванчук, І. Ковальчук, Т. М. Гладкий, В. Голубович, П. Ковальчук, І Ґонта, П. Славута, В. Наумович, Г. Огінчук, Д. Редчук, С. Вітенко.

УКРАЇНСЬКІ ФАРМЕРІ В КАНАДІ ПРОСЯТЬ ПОМОЧІ У ПРАВИТЕЛЬСТВА.

Минулого тижня явилась українська депутація, на чолі з кавнсиллором Дергаком і послом Теннером у віцеміністра рільництва, Евенса. По словах делеґатів, українському населенню грозить сеї зими голодова смерть. „Голодуючим треба конче помочі у формі поживи, а богато фармерів, що має під управою від 50 до 200 акрів землі, не буде всилі перевести свого першого засіву, без правительственної помочі", так заявив Д. Дергак, кавнсиллор муніципалу Ст. Ендруз, представляючи невідраднє положеннє тамошніх фармерів.

Пять провінціональних виборчих округів засягли наслідки вимерзлих засівів, а тими округами є: Кілдован і Ст. Ендруз, Раквуд, Ґімлі, Ст. Джордж і Фишер.

Мешканці сих округів, в протягу 30 літ, не просили ніякої помочі у правительства, однак тепер, по причині так невідрадних відносин, мусять звернутися до правительства за за помочю.

Богато родин у тих округах не мало куска хліба в устах від двох місяців, а також тяжко їм приходить вистаратись о бараболі. Серед оплаканих відносин терплять також діти, які ходять до школи зле відживлені, лихо убрані і у подертих знищених черевиках. Кавнсиллор Дергак заявив, що навіть, як фармер у згаданих округах має корову на продаж, то одиноким способом, як може нею розпорядити, є те, що може її виміняти за два мішки муки. Серед таких невідрадних відносин живе 3,000 до 4.000 фармерів. Посол Теннер піддав віцеміністрови гадку, щоби правительство дало 10.000 долярів запомоги як безпроволочну поміч для голодуючих, та щоби скликало репрезентантів муніципалів і вкінці устaлило якусь систему, після якої можнаб сейчас зарадити нужді згаданого населення і усунути небезпеку голоду. Дальше підніс він гадку, щоби віцеміністрови рільництва повірено задачу розділу запомог при помочі надзирателів над ловецтвом і провінціональної поліції. Віцеміністер висказав співчутте для діткнених сим нещастем і обіцяв обговорити сю справу з премієром міністрів і Джаном Брекеном.

НОВІ ВИДАННЯ.

Стара Україна, часопис історії й культури.. Адреса: Львів, ул. Чарнецького, 24. Ціна 2 доляри на рік.

Число за числом сего дійсно культурного часопису розкриває перед нами все гарне, трівке й велике, що колись побудували і зробили попередні покоління на нашій землі. Читаючи сей чудовий орган, в котрім кожда стрічка оперта на науці, одержує зболіла душа, нашого горем прибитого покоління, відразу і — надію на кращі часи. Хто хоче відвернути свою думку від страшного занепаду нашого публичного життя, котрий проявляється у безконечних нагодах і тертю,— нехай перегляне сей цінний часопис. Досі вийшло 11 чисел, а кожде число надзвичайно старанно зредаговане й видане.

В двох найновійших числах (10 і 11) присвячених спеціяльно мемуаристиці (особистим споминам) і памятникам, знаходимо богато не тільки поучаючого, але й заохочуючого до праці. Як пише там Д. Дорошенко про вагу споминів: „Одним з найбільших наших лих було й є те, що ми мали дуже слабо розвинуте почуття звязку з працею попередних поколінь... (тому) кожне покоління все мусіло починати з початку виростаючи немов без батченки. Сим в значній мірі пояснюється наша невитревалість... Ми не маємо на що спертися, не почуваємо за собою нічого і як невдалі експерементатори висимо в повітрі".

А преціньз тих слідів старшої праці попередних поколінь„ які у нас збереглися, якіж чудові річи подає нам „Стара Україна...! З неї бачимо, що за нами таки щось є і то нераз далеко старше і краще ніж у инших навіть могутних тепер народів. Се й заховує нас до творення нових вартостей, до додавання чогось до того, що лишили у спадку прадіди. Тільки треба знати, що вони лишили. І се прекрасно показує нам сей орґан.

З найновіщого його числа довідуємося про дуже дивну річ: в Галичині, де страшний гнет наїздників нищить саму змогу культурної праці у нас, — появився на днях великим коштом Митрополичої Наукової Фундації у Львові такий монументальний доказ нашої культурности, якого в такій високій мірі і красі не має ні оден славянський нарід, хоч всі вони (крім білоруського) мають уже свою державність а ми не маємо. Ся монументальна річ се велика книга, про початки книгопечатання на землях України. Має вона 416 сторін великого формату (,ін кварто') з 560 ілюстраціями і прикрасами (152' таблиць): Щоби зрозуміти величавість сего великого альбому стародруків, вистарчить прирівнати його з найбільшим російським альбомом Сахарова, котрий має тільки 125 ілюстрацій, отож чотири рази менше, ніж наш Словом — наш альбом се найбільша збірка зі всіх словянських і перша у нас.Велике значіння її не тільки культурне, але й виховуючо-практичне то праця звертає увагу на видавничо друкарську техніку, капітал, організацію, випосаженне й челядь друкарень, та папір і торговлю, — словом на все те, чого так потрібно нашій культурній суспільности, а нашій особливо.

Та книга повинна зацікавити всіх наших друкарів, видавців і взагалі всіх культурних людей — рівно, як орґан „Стара Україна."

А. Ч.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.